

Talent in de provincie Utrecht

***CDA Verkiezingsprogramma
Provinciale Staten Utrecht
2007 - 2011***

CDA
Provincie Utrecht

Waar het CDA voor staat

Het CDA wil werken aan een samenleving waar mensen met respect met elkaar om gaan, waar ieder mens de kans krijgt zijn talenten te ontplooiën en mee te doen. Een samenleving waar ouders de ruimte hebben om hun kinderen veilig en betrokken op te voeden. Het CDA stelt mensen centraal, hecht grote waarde aan gemeenschappen waarin mensen samenkomen en wil beleid met een menselijke maat.

Het CDA laat zich daarbij, geïnspireerd door het Evangelie, leiden door de uitgangspunten gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit, gerechtigheid en rentmeesterschap.

Gespreide verantwoordelijkheid: de verantwoordelijkheid ligt daar waar zij hoort. Als mensen, maatschappelijke organisaties en ondernemingen zelf verantwoordelijkheid kunnen dragen, dient dat door de overheid te worden gestimuleerd. Voor het provinciale beleid geldt verder: wat op lokaal niveau beslist kan worden, moet daar ook beslist worden. Het parool is dus: lokaal wat kan, provinciaal wat moet.

Solidariteit: daadwerkelijk omzien naar de sociaal zwakkeren. Mensen die om welke reden dan ook niet kunnen voorzien in hun onderhoud, dienen te worden ondersteund. Het hebben van betaald werk biedt mensen kansen. De overheid moet hen daarom toerusten voor de arbeidsmarkt. Solidariteit is ook een opdracht aan de samenleving. Het CDA laat ruimte voor maatschappelijke betrokkenheid en stimuleert dat waar nodig.

Gerechtigheid: de waarden, wetten en regels van onze rechtsstaat handhaven. De Nederlandse samenleving is een veelkleurig mozaïek. Van mensen en gezinnen met hun eigen godsdienst of levensovertuiging. Van mensen uit andere landen en culturen, die hier een bestaan opgebouwd hebben en deel uitmaken van de Nederlandse samenleving. Samen leven met al die verschillen kan alleen als we vertrouwen hebben in elkaar. Het fundament voor dat vertrouwen zijn de waarden die we delen: respect, solidariteit, gelijkwaardigheid, vrijheid van meningsuiting en democratie. Daar kunnen we elkaar op aanspreken. Een gezaghebbende overheid dient ervoor te zorgen dat mensen een veilig bestaan kunnen leiden. Bij integratie geldt dat allochtonen/medelanders zich dienen aan te passen aan de waarden, wetten en regels van onze democratische rechtsstaat.

Rentmeesterschap: zorg voor de ons toevertrouwde schepping. Wij willen dat onze kinderen en kleinkinderen kunnen leven in een gezonde en leefbare omgeving. Beleid gericht op een duurzame samenleving is daarom noodzakelijk. Dat geldt ook voor het financiële beleid: wij mogen de na ons komende generaties niet opzadelen met de schulden die wij nu maken.

Inhoudsopgave

Waar het CDA voor staat	2
Voorwoord	4
Inleiding	5
1. Wonen en zorg voor elkaar	6
<i>1.1 Wonen, zorg en welzijn</i>	
<i>1.2 Volkshuisvesting en stedelijke problematiek</i>	
<i>1.3 Jeugdzorg</i>	
2. Cultuur	11
3. Werken en verplaatsen	12
<i>3.1 Economische activiteiten en werkgelegenheid</i>	
<i>3.2 Wegen, verkeer en vervoer</i>	
4. Leefomgeving	16
<i>4.1 Landbouw en landschapsontwikkeling</i>	
<i>4.2 Natuur, milieu en water</i>	
<i>4.3 Recreatie</i>	
5. Bestuur en middelen	20
Beknopte wegwijzer	22

Voorwoord

Op 7 maart 2007 zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten van Utrecht. Wat u van het CDA in onze provincie kan verwachten, leest u in dit programma voor de periode 2007-2011.

Er is veel talent in deze provincie, bij maatschappelijke instellingen, bedrijven en overheden. Deze talenten willen wij graag met u de komende jaren benutten om onze provincie nog mooier en sterker te maken.

Er is ook veel talent in het CDA. Er is hard gewerkt om een mooi en evenwichtig programma te maken. Onder leiding van Dammis van der Staij hebben Joke Kuijf, Wil Sluis, Karin Stadhouders, Ton Strien, Cees Jan de Vet, Jan Wolleswinkel, en de adviseurs Anneke Raven en ondergetekende met vele mensen in onze provincie gepraat. Voor hun inzet wil ik hen hartelijk bedanken.

Op 28 oktober 2006 hebben de leden van het CDA in de Provincie Utrecht dit programma vastgesteld. Door er nog eens stevig over te discussiëren heeft dit programma ook op cruciale punten veel draagvlak gekregen. Samen met een enthousiaste groep talentvolle kandidaat Statenleden gaan wij vol vertrouwen op weg naar de verkiezingen van 7 maart 2007. Met dit programma en deze mensen weet u als kiezer precies waar het CDA voor staat in de Provincie Utrecht.

Samen onze talenten benutten voor onze provincie.

Bart Krol
Voorzitter Provinciale Afdeling Utrecht.

Inleiding

Ieder mens heeft talenten, die hem of haar waardevol maken. Mensen die hun talenten (kunnen en mogen) gebruiken, komen tot ontplooiing en staan met meer zelfvertrouwen in het leven. De grote uitdaging voor de komende tijd is het investeren in mensen en verbanden.

De overheid heeft – goedbedoeld – zich lange tijd verantwoordelijk gevoeld voor het totale wel en wee van alle mensen. Dat heeft een overmaat aan overheidsbemoeienis opgeleverd. Daardoor is vervreemding ontstaan en het maakt onzeker. Het lijkt erop dat de regie van mensen is overgenomen. Aan de andere kant worden mensen benaderd vanuit het marktdenken. De individuele burger is een consument van diensten geworden. De solidariteit tussen mensen en groepen staat onder druk.

Het CDA wil niet de overheid of de markt centraal stellen, maar de mens met al zijn talenten. Mensen hebben ideeën en willen graag meedoen. Daarom moeten zij weer verantwoordelijkheid dragen, rondom het huis, in de gemeente, op provinciaal niveau. Het CDA wil daarom investeren in mensen, jong en oud, hun talenten benutten. Investeren in groepen en organisaties, die zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun school of sportvereniging, voor veilig verkeer of maatschappelijk betrokken ondernemen. Het CDA nodigt mensen en maatschappelijke verbanden uit mee te doen en initiatieven te nemen.

Dit uitgangspunt van ‘de gespreide verantwoordelijkheid’ staat voor het CDA centraal en dat komt als rode draad terug in het programma. Het CDA wil mensen ruimte geven in het openbaar bestuur, in het maatschappelijk middenveld en in bedrijven. De kleur en verscheidenheid van de omgeving zijn belangrijker dan het dwingende keuslijf van bestuurlijke structuren. De regeldruk en administratieve lasten moeten worden verminderd. Het registratie- en verantwoordingscircuit neemt zoveel tijd en energie in beslag dat werkers te weinig toekomen aan bijvoorbeeld de concrete begeleiding van jongeren en hun ouders door de jeugdzorg, de veiligheid op straat of het beheer van het landschap. Creativiteit wordt daardoor platgeslagen. Bovendien worden maatschappelijke organisaties door fusies en reorganisaties soms zo groot, dat anonimiteit en bureaucratie gemakkelijk kunnen ontstaan. Er moet meer vertrouwen worden gesteld in mensen, het moet fijn zijn om echt met je beroep bezig te zijn. Dat betekent minder managers en meer werkers in de zorg, in het onderwijs, bij de politie of in het natuurbeheer. Vrijwilligers ontlene hun motivatie aan zorg voor de kwetsbare medemens, aan hun kinderen voor wie activiteiten worden georganiseerd of aan het belang van de publieke zaak. Ook zij ervaren een verstikkend web van regels en voorschriften, waardoor afstand ontstaat en frustratie. Het CDA heeft waardering voor de vele, vele vrijwilligers die door hun inzet en creativiteit kleur geven aan ons samenleven.

Deze opvatting heeft consequenties voor hoe het CDA mensen tegemoet wil treden en hoe het CDA vindt dat de provincie haar inwoners en verbanden moet benaderen. De provincie moet durf tonen in het bieden van ruimte en vertrouwen aan mensen en organisaties. De provinciale bestuurders en ambtenaren moeten onderkennen dat mensen en gemeenschappen van elkaar verschillen en juist daaraan hun identiteit ontlene. De provincie moet hen waarderen en ondersteunen in hun verscheidenheid. Het CDA heeft vertrouwen in de mensen en hun organisaties en is optimistisch over wat zij voor onze samenleving kunnen betekenen.

1 Wonen en zorg voor elkaar

1.1 Wonen, zorg en welzijn

Waar het om gaat

Wonen, gezondheid en welzijn zijn onmisbare elementen in het bestaan van ieder mens. Het CDA kiest op deze gebieden dan ook voor een integrale aanpak. Er moeten voldoende woningen zijn voor mensen die zijn aangewezen op zorg, er moet sprake zijn van een sociaal veilige leefomgeving, aanwezigheid van winkels, mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, bereikbaarheid en een daarop afgestemde woonruimteverdeling.

Een omgeving waarin dit allemaal aanwezig is, is waardevol voor jong en oud. Het CDA pleit voor een solidaire samenleving en spreekt daarom niet van ouderenbeleid, maar van generatiebeleid. In sommige gevallen zijn aparte voorzieningen voor ouderen echter noodzakelijk. Het CDA maakt zich daar sterk voor. Wonen en zorg staan daarbij centraal.

Zorg wordt in belangrijke mate bepaald door de nieuwe zorgwetten, waaronder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het CDA vindt dat de provincie gemeentebesturen en burgers moet ondersteunen bij het invullen van hun nieuwe rollen en verantwoordelijkheden.

Voor het CDA staat de mens centraal! De waardigheid van de mens is het leidend beginsel. Zorg is meer dan vraaggestuurde dienstverlening, meer dan kostengestuurde inkoop. Mensen moeten zich binnen hun eigen omgeving kunnen ontwikkelen. Alle vormen van solidariteit dragen bij aan persoonlijke ontwikkeling van zowel degene, die de zorg ontvangt als degene, die de zorg verleent. Het gaat om de wederzijdse relatie. Organisaties en overheden dienen daarvoor van onderop ruimte te geven. Dat betekent minder bureaucratie, versterking van het maatschappelijk middenveld en toepassing van de menselijke maat.

Voor de periode 2007-2011 wil het CDA het succesvolle programma 'Wel Thuis' voortzetten. Het biedt effectieve, uitvoeringsgerichte ondersteuning aan de gemeentebesturen, de inwoners en het maatschappelijk middenveld. Dit provinciale programma, van oorsprong een initiatief van het CDA, bracht de Wmo al in praktijk voordat die officieel bestond. Nu moet het programma worden verbreed en verdiept. Er moeten nieuwe, voor de doelgroep geschikte woningen worden gebouwd, waarbij direct wordt gekeken naar de aspecten zorg, comfortdiensten, gemeenschapszin enzovoort. Ook het bestaande woningbestand moet worden aangepast. Daarbij moet de vraag van de mens centraal staan. Zorg op basis van identiteit (humanistisch, rooms-katholiek, protestants-christelijk, joods, islamitisch) moet dus goed worden geregeld. Er moet ruimte zijn voor diversiteit.

Wat wil het CDA?

- a. Vraagsturing bij professionele dienstverlening op het gebied van wonen, mobiliteit, zorg en welzijn: de rol van de vragers - patiënten, cliënten, huurders, eigenaren-bewoners en reizigers - moet worden versterkt.
- b. Stimulering van de zorg in logische ketens van het aanbod van zorginstellingen, met een sturende rol voor de patiënten en cliënten en hun mantelzorgers.
- c. Versterking van de rol van de zorgvragers als het gaat om de sociale, culturele en levensbeschouwelijke waarden. Dit zijn waarden die uiteindelijk het belangrijkste zijn

voor mensen. Deze waarden vormen een belangrijke aanvulling op de marktwerking en zijn onmisbaar om de menselijke waardigheid tot haar recht te kunnen laten komen, vooral in de zorg. Dit werkt ook door naar hulp bij zelfzorg, mantelzorg en wederzijdse ondersteuning.

- d. Een versnellingsimpuls voor de woningbouw in combinatie met de zorg voor alle generaties. Locaties binnen de bebouwde kom en/of in de nabijheid van bestaande voorzieningen hebben daarbij prioriteit in verband met het versterken van de sociale samenhang, waardoor mensen meer naar elkaar kunnen omzien.
- e. Introductie van andere woonvormen. Bij wonen zonder zorgvraag ligt het accent op betaalbaarheid, kwaliteit en beschikbaarheid (ook van duurdere alternatieven). Bij wonen met een lichte zorgvraag staan aanpasbaarheid en flexibiliteit voorop. Kleinschaligheid, spreiding, hoge mate van zelfstandige woonruimte en informatiepunten dichtbij zijn nodig. Voor wonen met een zwaardere zorgvraag moet diversiteit mogelijk zijn met 'verzorgd wonen' in wijken en bungalowwoningen en pensionwoningen in bestaande verzorgingshuizen.
- f. Voorrang voor het realiseren van kleinschalige woonvormen voor dementiepatiënten.
- g. Koppeling van de woonruimteverdeling aan de zorg voor mensen. Een dergelijk binding biedt mogelijkheden voor hulp bij zelfzorg en mantelzorg. Deze zorgbinding moet mensen voorrang geven bij de woningtoewijzing.
- h. Ondersteuning bij het starten van consultatiebureaus voor ouderen voor preventie, monitoring, signalering, informatie en advies. Dit heeft een gunstige invloed op de gezondheid en remt ook de vraag naar duurdere vormen van zorg en dienstverlening af.
- i. Het door de provincie belasten van (een) medewerker(s) met de taak van 'regelontstopper' om gemeentebesturen, woningbouwverenigingen, zorginstellingen en bedrijven te helpen de vertragende werking van de bureaucratie en conflicterende regels voor wonen en zorg te overwinnen. Hetzelfde geldt voor een 'arrangementenbouwer' die niet verkokerd denkt, maar netwerken bouwt en gemeentebesturen en het maatschappelijk middenveld helpt om op lokaal niveau dichtbij de mensen te gaan bouwen aan ketens.
- j. Maatregelen die ervoor moeten zorgen dat er voldoende gekwalificeerde leerlingen zijn die voor het werkterrein van wonen, zorg en welzijn kiezen. Samenwerking met het onderwijs moet vroegtijdige schoolverlating voorkomen.
- k. Een activerende rol van de informatie- en communicatietechnologie (ICT). Voorbeeldprojecten uit de thuiszorgtechnologie moeten sneller en breder geïmplementeerd worden. ICT in wonen en zorg, ICT voor het versterken van gemeenschappen en interactief besturen dienen speerpunten te worden in de innovatie, met vooral kansen voor het midden- en kleinbedrijf (MKB). Concreet, uitvoeringsgericht, door en voor de mensen die het moeten doen.
- l. Stimulering en ondersteuning van het vrijwilligerswerk.

1.2 Volkshuisvesting en stedelijke problematiek

Waar het om gaat

Goede volkshuisvesting is voorwaarde voor een vitale gemeenschap. Maar mede door de stagnerende woningbouw in de provincie is het voor velen nog steeds moeilijk om een (goede) woning te krijgen. De Commissie Onderzoek Bouwstagnatie provincie Utrecht vond als één van de oorzaken dat het ambtelijk apparaat van de provincie te weinig meedenkt bij het vinden van oplossingen voor de problemen van de gemeenten.

Jongeren en starters moeten de mogelijkheid krijgen om in hun eigen omgeving te blijven wonen. De volgende generatie blijft daardoor deel uitmaken van de lokale gemeenschap. Daarbij moeten ook mensen met een kleine beurs een kans krijgen om een woning te kopen. Dat alles komt de sociale samenhang en de leefbaarheid ten goede.

Het CDA vindt de sociale samenhang binnen stadswijken van het grootste belang. Het verenigingsleven en laagdrempelige buurthuizen, goede scholen, kerken, zorgsteunpunten en voldoende veiligheid versterken de sociale cohesie en dragen bij aan het welbevinden van mensen. Woningbouwverenigingen, onderwijs, thuiszorg en maatschappelijk werk, kerken, welzijnsorganisaties en de politie zijn daarin belangrijke bondgenoten. Hoewel de versterking van de leefbaarheid van stadswijken de zorg van gemeenten is, kan de provincie de instantie die gemeenten daarin ondersteunen. Bijvoorbeeld met de verdeling door de provincie van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Met dit rijksgeld worden gemeenten ondersteund in het realiseren van binnenstedelijke verbouw en nieuwbouw.

Wat wil het CDA?

- a. De provincie moet om te beginnen zelf alles op alles zetten om bouwstagnatie in de provincie te voorkomen. Daarnaast is een beroep op derden – gemeenten, projectontwikkelaars – gerechtvaardigd. Van belang is te streven naar differentiatie naar lokale omstandigheden als het gaat om verdeling koop/huur, maar in het algemeen ten minste 30% sociale woningbouw.
- b. Alle gemeenten waar nauwelijks bouwmogelijkheden zijn, moeten in staat worden gesteld om de vrijkomende huurwoningen tot de zgn. huurprijsgrens en koopwoningen tot de zgn. koopprijsgrens eerst aan te bieden aan inwoners van die gemeente.
- c. Gemeenten moeten hun nieuwbouw meer aan eigen bewoners mogen toewijzen. Daartoe moet het woningtoewijzingsbeleid worden aangepast.
- d. In aansluiting op het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten moet de provincie, indien nodig, aanvullend middelen beschikbaar stellen om mensen met een laag inkomen een kans te geven om een woning te kopen.
- e. De middelen en instrumenten die de provincie daarvoor heeft, moeten worden ingezet om een éézijdige samenstelling van wijken tegen te gaan.
- f. Het is noodzakelijk dat de provincie oog heeft voor de behoefte aan ontmoeting en recreatie van de stedelingen. Daarom moeten er in samenwerking met de gemeenten in de directe omgeving recreatiemogelijkheden komen, passend bij het karakter van het buitengebied. De provincie moet hier geld voor beschikbaar stellen.

1.3 Jeugdzorg

Waar het om gaat

Kinderen hebben het recht om op te groeien in een veilige en stabiele omgeving. Die wordt gelukkig meestal geboden in familieverband. Maar toch kan het mis gaan. Soms is de psychische problematiek van een kind té groot voor zijn naaste omgeving, soms is het familieverband té kwetsbaar om tegemoet te komen aan de steun en begeleiding die een kind nodig heeft. Het CDA ziet het als een taak van de overheid om in die situaties adequaat en professioneel hulp te verlenen. Ieder kind heeft, letterlijk volgens de wet, ‘recht op jeugdzorg’.

Waar het gaat om de jeugdhulpverlening ligt de regie bij de provincie; gemeenten zijn verantwoordelijk voor het zogenoemde preventieve jeugdbeleid. De afgelopen jaren is veel gedaan voor jeugdbeleid en jeugdzorg in onze provincie en is de aansluiting tussen gemeentelijk en provinciaal beleid verbeterd. Er is echter nog een wereld te winnen als het gaat om het welzijn van kwetsbare kinderen en jongeren.

Het belang van het kind is voor het CDA uitgangspunt bij de organisatie en inrichting van jeugdbeleid en jeugdzorg. Het voorkomen van problemen en het zo vroeg mogelijk signaleren ervan zijn natuurlijk de eerste stappen. Hier ligt vooral een verantwoordelijkheid bij gemeenten; de provincie kan hen ondersteunen om de instrumenten die hen ter beschikking staan zo goed mogelijk te benutten. Die liggen bijvoorbeeld op het terrein van werk en inkomen, jongerenwerk, gezondheidszorg en maatschappelijk werk, onderwijs en leerplicht, breedtesport en andere welzijnsactiviteiten. Wanneer kinderen en jongeren extra zorg nodig hebben, komt het erop aan dat zij zo snel mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis, liefst in hun eigen gezinssituatie, geholpen kunnen worden. Een indicatie door bureau Jeugdzorg moet zo snel mogelijk duidelijk maken wat nodig is. Een passend vervolgtraject, of dit nu ambulante begeleiding of plaatsing in een instelling is, moet zonder lange wachttijden mogelijk zijn.

Wat wil het CDA?

- a. Gemeenten beleidsmatig en waar nodig financieel ondersteunen bij het opzetten van Centra voor Jeugd en Gezin. Deze centra kunnen, onder regie van gemeenten, de huidige verkokering doorbreken door nauwe samenwerking van onder meer scholen, maatschappelijk werk, buurtwerk en Bureau Jeugdzorg bij signalering van problemen en begeleiding van kinderen en hun ouders. De provincie moet er bij het Rijk op aandringen dat gemeenten voldoende middelen krijgen voor een effectief preventief jeugdbeleid.
- b. Samen met gemeenten in kaart brengen van problematiek van allochtone kinderen en jongeren. Opvallend is dat relatief veel allochtone jongeren in het justitiële circuit belanden, maar – vergeleken met autochtone jongeren – weinigen bij de jeugdhulpverlening terechtkomen. Er is nog onvoldoende bekend over specifieke problemen en de relatie met culturele achtergronden, waardoor zorg voor de allochtone jeugd achterblijft bij wat nodig is.
- c. Samen met gemeenten zorgen voor meer mogelijkheden voor jongeren om een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt te behalen. De provincie kan hier in het kader van de sociale agenda een aanjagende rol spelen door het aanbieden van stageplaatsen en leerwerktrajecten door bedrijfsleven en (semi)overheid te bevorderen. De provincie geeft het goede voorbeeld door in provinciale aanbestedingsovereenkomsten stageplaatsen op te nemen.
- d. Naar aanleiding van de doelmatigheidsonderzoeken bij Bureau Jeugdzorg en de instellingen voor jeugdhulpverlening concrete stappen zetten om de hiaten in de zorgketen

op te sporen. Maatregelen nemen om doelmatigheid en effectiviteit te vergroten, onder meer via systematische vergelijkingen met soortgelijke organisaties. De aansturing van de jeugdhulpverlening moet vooralsnog een provinciale verantwoordelijkheid blijven en plaatsvinden onder een stevige centrale regie van de provincie. Het CDA is er geen voorstander van om op dit moment deze regie over te dragen aan gemeenten; dit zou leiden tot een grote versnippering in de aansturing van de instellingen.

- e. Financiële bijdragen van de provincie om wachtlijsten weg te werken en ‘doorlooptijden’ te verkorten, zullen ook de komende jaren nodig zijn. Deze moeten echter van incidentele aard zijn en direct gekoppeld aan de verbeteringslag (doelmatigheid en effectiviteit) van de jeugdhulpverlening. Uiteindelijk moet de rijksbijdrage voldoende zijn om de jeugdhulpverlening te financieren.

2 Cultuur

Waar het om gaat

De provincie Utrecht kent uiteenlopende cultuuruitingen, vaak gerelateerd aan de grote verscheidenheid aan steden en landschappen. Cultuurfenomenen zijn een mengeling van de geschiedenis van een stad of streek, de belangrijkste middelen van bestaan, de kunstbeoefening door amateurs en de ambities van mensen, organisaties en de overheid. Deze cultuuruitingen verschaffen identiteit aan een gemeenschap. Daarmee onderscheidt de ene gemeenschap zich van een andere. Het is een 'levensmiddel' dat op korte afstand verkrijgbaar moet zijn. Cultuuruitingen, waarin wij onze fantasie kwijt kunnen, die ons verrassen en waarover we ons verbazen, die onze zinnen prikkelen en die ons soms kunnen ergeren. Cultuuruitingen ook, die bijdragen aan de gemeenschapszin.

Ons cultureel erfgoed stelt ons in staat een verbinding te leggen met het verleden. Vele generaties die ons zijn voorgedaan, hebben door hun doen en laten vorm gegeven aan ons hedendaagse Utrecht. De nieuwe wetgeving op de archeologie geeft provincie en gemeenten nieuwe verantwoordelijkheden. Het is daardoor beter mogelijk om onderzoek te doen en bescherming te bieden aan ondergrondse monumenten.

Het blijft belangrijk om informatiedragers (oude en nieuwe media) laagdrempelig voor iedereen beschikbaar te stellen. De vorming van (regionale) basisbibliotheken is belangrijk om dit doel ook in de toekomst te kunnen realiseren.

De rijdende bibliotheek is een belangrijke basisvoorziening in kleine kernen, waarop hier en daar uit kostenoverwegingen wordt bezuinigd.

Wat wil het CDA?

- a. Het is van belang dat elke gemeente/gemeenschap bijdraagt aan versterking van de cultuurdragers in de eigen omgeving. De provincie moet deze inspanningen ondersteunen, vooral wanneer die zich richten op de ontmoeting van de jeugd met cultuur. Jonge kunstenaars behoeven daarbij bijzondere aandacht.
- b. De provincie moet investeren in het toegankelijk en beleefbaar maken van haar cultuurhistorische hoofdstructuren, zoals de Romeinse Limes, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Grebbelinie.
- c. Het project Vrede van Utrecht in 2013 moet de dynamo zijn van tal van cultuurexpressies.
- d. De provincie moet verder alle gemeenten stimuleren en ondersteunen die er blijk van geven cultuurhistorische aspiraties te hebben.
- e. De door de provincie gefinancierde Serviceorganisatie die de basisbibliotheken ondersteunt, moet worden geëvalueerd. Dan kan worden vastgesteld of dit model voldoende efficiënt en effectief is.
- f. In het kader van het kleine kernenbeleid moet worden bezien op welke wijze de rijdende bibliotheek kan worden behouden.
- g. De regionale omroep RTV Utrecht kan blijven rekenen op steun van het CDA. De provinciale calamiteitenzender moet in de hele provincie ontvangen kunnen worden.

3 Werken en verplaatsen

3.1 Economische activiteiten en werkgelegenheid

Waar het om gaat

Werken, het verrichten van betaalde arbeid, is voor veel mensen een essentiële factor in hun bestaan, het geeft in belangrijke mate zin aan hun leven en draagt bij aan hun welzijn. Naast het verwerven van inkomen geeft werken mensen ook de kansen om hun talenten te gebruiken en te ontplooien. Werken geeft sociale contacten en kan daardoor bijdragen aan participatie en integratie, denk aan mensen met een functiebeperking, aan jongeren zonder diploma, aan allochtonen. Een goede economie met voldoende werkgelegenheid draagt dus bij aan de leefbaarheid. Het CDA zet zich daarom in voor versterking van de economie en wil zoveel mogelijk mensen aan de slag krijgen. Als werknemer, maar ook als ondernemer. De provincie Utrecht, met haar groene karakter en gelegen midden in het land, is vanuit economisch opzicht een zeer aantrekkelijk vestigingsgebied voor bedrijven en instellingen. De provincie moet deze aantrekkelijkheid voor het bedrijfsleven meer uitbuiten door een actief promotiebeleid voor het vestigen van ondernemingen toe te passen. Ook voor de toeristische en recreatieve sector biedt de combinatie van natuur en cultuur goede mogelijkheden. Het CDA wil dat de provincie dit gegeven benut en zo mogelijk nog versterkt. Dit betekent dat er een grote diversiteit aan bedrijven moet zijn en blijven. Speciale aandacht gaat uit naar (jonge) startende ondernemers. En net als op landelijk en lokaal niveau moet op provinciaal niveau regelgeving tot een minimum worden beperkt. Innovatie is bij versterking van de economie belangrijk omdat vernieuwing leidt tot vooruitgang. Ook een goede bereikbaarheid draagt bij aan de versterking van de economische bedrijvigheid.

Wat wil het CDA?

- a. De samenwerking bevorderen tussen bedrijfsleven en andere partijen die op dit gebied werkzaam zijn, zoals kennis- en scholingsinstellingen (Universiteit van Utrecht, Kamers van Koophandel).
- b. Startende ondernemers nog meer ondersteunen dan nu al gebeurt, door één servicepunt voor starters te maken waar zij met vragen aan diverse organisaties (Kamers van Koophandel, gemeenten enz.) terecht kunnen.
- c. Procedures zo kort mogelijk houden, zodat deze het proces niet verlammen. Bijvoorbeeld door bij ontvangen zienswijzen eerst in gesprek te gaan met de indieners hiervan. Veel vragen kunnen dan uitgelegd worden, waardoor de officiële procedure versneld wordt.
- d. Blijven zorgen dat zoveel mogelijk subsidies voor innovatie direct bij de bedrijven terechtkomen die het nodig hebben en zomin mogelijk bij intermediairs en kennisinstellingen. Omdat veel innovaties binnen het MKB plaatsvinden, moeten ook middelgrote en kleine bedrijven gebruik kunnen maken van de gelden die de provincie voor innovatie beschikbaar gesteld heeft. Ondersteuning bieden bij financiering van nieuwe producten bijvoorbeeld door een garantiefonds op te richten. Helpen bij in de markt zetten van producten.
- e. Voor het behoud van de leefbaarheid in de kleine kernen stimuleren dat zoveel mogelijk voorzieningen (winkels, diensten, zorgvoorzieningen) bij elkaar zitten zodat men gebruik kan maken van elkaars faciliteiten, waardoor het economisch haalbaar blijft om in een kleine kern te blijven.

- f. Meer bedrijven die aan een aantal randvoorwaarden voldoen (geen vervuiling genereren, geen grote verkeersdrukte aantrekken) in de woonwijken vestigen in plaats van allemaal bij elkaar op bedrijventerreinen. Moderne technieken maken dit steeds meer mogelijk. Hierdoor ontstaat er een betere sociale veiligheid en komt er meer levendigheid in de woonwijk.
- g. Een behoeftescan randvoorwaarden werkgelegenheid Provincie Utrecht laten uitvoeren. Dit onderzoek moet niet te grootschalig worden opgezet, maar met name uit het bedrijfsleven zelf komen.
- h. Zorgdragen voor goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Er dienen meer stageplaatsen beschikbaar te komen, vooral voor leerlingen uit het vmbo. Bedrijven dienen te worden aangespoord om eraan bij te dragen dat het voortijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen, opleidingen op de werkplaats worden aangeboden en ‘moeilijke’ jongeren worden opgenomen en werkritme wordt bijgebracht. Gelet op de komende krapte op de arbeidsmarkt is het ook voor de bedrijven zelf van belang daarop nu al in te spelen. Eén van de middelen om het voor bedrijven aantrekkelijker te maken om stagiairs aan te nemen is een vergoeding te geven voor aangeboden stageplekken.
- i. Bevorderen dat, naast het uitbreiden van het aantal vierkante meters voor bedrijfsvestiging, de bedrijventerreinen ook duurzaam zijn. Dit betekent dat bedrijventerreinen zo worden ingericht dat ze langer mee kunnen in de economische levenscyclus. Parkmanagement (het gezamenlijk regelen en inkopen op ICT-infrastructuur, beveiliging, schoonmaak, groenonderhoud) kan daaraan een belangrijke bijdrage leveren, zodat bedrijfsterreinen meer zijn dan vierkante meters en ongezellige en zelfs onveilige terreinen.

3.2 Wegen, verkeer en vervoer

Waar het om gaat

Het CDA beschouwt mobiliteit als één van de dragende functies van de samenleving. Beschikbare en betaalbare mobiliteit is essentieel voor de samenleving, voor de balans tussen arbeid en zorg, voor de integratie, voor ontmoeting, voor vrijetijdsbesteding met cultuur, sport en recreatie. Het beleid voor verkeer en vervoer ligt voor jaren vast. Het CDA is voorstander van snelle uitvoeringen en voorkoming van vertraging door weer nieuwe studies. Het CDA hecht bij nieuwe openbaar vervoer verbindingen veel waarde aan draagvlak in de regio. Daarnaast dient bij nieuwe openbaar vervoer verbindingen duidelijk te zijn dat er een voldoende reizigerspotentieel is voor een nieuwe openbaar vervoer verbinding. Een goede bereikbaarheid is noodzakelijk voor de economische groei en handhaving van de bestaande bedrijvigheid. Daarbij gaat het om goederentransport, zakelijk verkeer en woon-werkverkeer.

Wat wil het CDA?

Met betrekking tot wegen:

- a. Voor infrastructurele knelpunten de oplossing in de eerste plaats zoeken in beter benutten, vervolgens in verbreden en pas daarna in de aanleg van nieuwe wegen.
- b. De Meerjarenprogramma's Infrastructuur en Transport (MIT) voor de ring rond Utrecht en voor de A27, A28 en de A1 rond Amersfoort, de A27 en de A12 tussen Utrecht en Veenendaal moeten ongehinderd doorgaan.

- c. Een infrastructurele oplossing is nodig voor de verkeersafwikkeling tussen Almere en de regio Amsterdam. Om te voorkomen dat extra infrastructuur ten koste van het Utrechtse recreatie- en natuurgebied rond het Naardermeer gaat, gaat de voorkeur uit naar verbreding van de A1 en de A9 in plaats van de aanleg van een verbinding tussen de A6 en de A9.
- d. Een goede doorstroming van het verkeer in de provincie én stimulering van het openbaar vervoer. Beide keuzes moeten ook leiden tot een betere doorstroming op het hoofdwegennet, juist voor het belangrijkste kruispunt van Nederland, de provincie Utrecht met als knooppunten Utrecht en Amersfoort.

Met betrekking tot verkeer en (openbaar) vervoer:

- e. De realisatie van het rijksprogramma moet ook garanties bieden dat de aansluiting en doorstroming van het onderliggende wegennet en de OV-voorzieningen gewaarborgd zijn. Dit moet vastgelegd zijn in contracten.
- f. Eerst ontsluiten, dán bouwen: bij grootschalige woningbouw in de provincie moet er een goede ontsluiting in de vorm van wegen en openbaar vervoer zijn gerealiseerd vóórdat er een grote wijk gerealiseerd is.
- g. Een integrale aanpak, waarbij de bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, natuurontwikkeling, de ontwikkeling en revitalisering van werkgelegenheidsgebieden, de herstructurering en nieuwbouw van woningbouwlocaties een rol spelen in de besluitvorming. De integrale aanpak komt ook tot uitdrukking in de aanleg en het herstel van infrastructuur, doorstroming (dynamisch verkeersmanagement) en vraaggestuurde dienstverlening aan burgers (mobiliteitsmanagement).
- h. De vraag van de reiziger moet centraal staan, ook die van specifieke doelgroepen als zieken, mensen met een functiebeperking, ouderen, leerlingen. Een onderzoek naar gratis openbaar vervoer voor deze specifieke doelgroepen in de aanloop naar de invoering van OV-chipcard is gewenst. Regionaal vervoer moet maatwerk leveren, met specifiek aandacht voor het platteland en wijkniveau in stedelijk gebied. Dit maatwerk is ook nodig om de doorstroming van woon-werkverkeer in de regio Utrecht en Amersfoort te verbeteren.
- i. Om het draagvlak in de regio en het reizigerspotentieel voor een spoorlijn Rhenen – Amersfoort te meten is gedegen onderzoek nodig. Het CDA is van mening dat de provincie het initiatief dient te nemen tot een dergelijk onderzoek in en met de regio.
- j. Kosteneffectieve oplossingsrichtingen, waarbij ‘bereikbaarheid van deur tot deur’ met een aaneenschakeling van reismogelijkheden in een keten en het aanbieden van reisinformatie actief ter hand worden genomen.
- k. Eén vervoersautoriteit, waarin provincie, BRU, gemeente Utrecht en gemeente Amersfoort hun taken onderbrengen.

Met betrekking tot innovatie en duurzaamheid:

- l. Ook op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit moet worden samengewerkt aan innovatie. De ICT-branche biedt volop mogelijkheden. Ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf (MKB) moeten een echte kans krijgen om mee te doen.
- m. In de komende jaren zal de mobiliteit blijven toenemen, ook in de provincie Utrecht. De gezondheid van mensen en het klimaat zijn van groot belang, daarom dienen innovatieve en duurzame concepten voor mobiliteit te worden gestimuleerd en benut.
- n. Schone lucht is belangrijk voor de gezondheid. Het al dan niet doorgaan van ruimtelijke plannen is mede afhankelijk van de consequenties voor de luchtkwaliteit. Het verkeer draagt bij aan de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit. Daarom dienen

verkeersemisies betrokken te worden bij de uitvoering van het mobiliteitsprogramma met het doel de luchtkwaliteit te verbeteren.

- o. Bedrijven uit de provincie actief betrekken bij PPS en innovatieve aanbestedingen. Vernieuwende inkoopstrategieën, bouwconcepten en samenwerkingsprocessen moeten juist kansen bieden voor het midden- en kleinbedrijf.
- p. Een belangrijkere plaats van de mobiliteit in de innovatieprogramma's, met voorrang voor het MKB bij het besteden van de middelen. Ontwikkeling en uitvoering staan voorop.
- q. Sociale innovatie naast technologische innovatie als onderdeel van het mobiliteitsprogramma. Met sociale innovatie kiest het CDA voor het slim organiseren en afstemmen van werken, wonen, vrijetijdsbesteding en zorg, passend bij de leefstijl van mensen. 'Slimmer Werken' wordt een aanjager van het mobiliteitsprogramma. Beloningsprikkel, verbetering van productiviteit, vermijden van zorgverkeer voor kinderopvang en onderwijs, delen van arbeid en zorg door mannen en vrouwen spelen ook een rol bij het stimuleren van spitsvermijdend reisgedrag.
- r. Koppeling van investeringen in werkgelegenheidsgebieden, winkelcentra en kantoorlocaties aan een goede bereikbaarheid voor alle reis- en vervoersvormen. Het CDA verlangt een integrale aanpak en het niet langer nemen van geïsoleerde maatregelen voor de auto, fiets, openbaar vervoer et cetera. Nieuwe technologieën worden nog onvoldoende benut. ICT-gestuurde reisinformatie is maar een deel van de mogelijkheden.
- s. De belemmeringen van regelgeving doorbreken. Daarom pleit het CDA voor actieve deelname aan de vernieuwende benadering van het Rijk voor publiek-private samenwerking (PPS) en innovatie.

Met betrekking tot de verkeersveiligheid:

- t. Het huidige verkeersveiligheidsbeleid van de provincie wordt voortgezet (terugdringen aantal verkeersslachtoffers). Bijzondere aandacht wordt geschonken aan het zoveel mogelijk verminderen van doorgaand verkeer door woongebieden en dorpskernen en het stimuleren van openbaar vervoer, ook in kleine kernen.

4 Leefomgeving

4.1 Landbouw en landschapontwikkeling

Waar het om gaat

De provincie Utrecht is uniek door de uiteenlopende steden en dorpen en de zeer verschillende landschappen, op korte afstand van elkaar. In het westen is het open gebied van het Groene Hart beeldbepalend, een typisch Nederlands polderlandschap. Iets noordelijk daarvan het prachtige Vecht- en Plassengebied. Centraal in de provincie zijn het juist de bossen van de veel hoger gelegen Heuvelrug. In het Valleigebied biedt de overgang tussen landerijen, houtwallen en bossen een afwisselend landschap. Deze grote verscheidenheid, in combinatie met de goede bereikbaarheid via het rijkswegennet en het spoor, maakt dat de provincie Utrecht een aantrekkelijke vestigingsplaats is voor bewoners en bedrijven.

De beperkte ruimte en de overmaat aan publieke en private ruimteclaims geeft veel spanning. Het CDA vindt het belangrijk dat de kwaliteiten van het landelijk gebied in de provincie Utrecht in stand blijven en waar nodig worden versterkt en verbeterd. Dat legt beperkingen op aan grote woningbouwambities en de realisering van infrastructuur. Er is eerder besloten dat een deel van de vraag naar woningen, werklocaties en toebehoren zal worden afgeleid naar Flevoland.

Omdat de agrariërs een essentiële rol vervullen bij het beheer van ons landschap, willen wij graag voorwaarden creëren waarbij zij een goed bestaan kunnen hebben. Ontwikkelingen op het platteland moeten mogelijk blijven: het platteland mag niet op slot. Het CDA wil het ondernemerschap in de landbouw stimuleren, daarvoor ruimtelijke belemmeringen verminderen, zorgen voor structuurverbetering via landinrichting en kavelruil en assisteren bij investeringen in bedrijfsvernieuwing. Het vergroten van huiskavels is in het bijzonder van belang om koeien in de wei te kunnen houden.

In Nederland, en ook Utrecht, lijkt het opstellen en vaststellen van plannen veel belangrijker dan het uitvoeren ervan. Pas vastgestelde plannen worden alweer snel ingewisseld voor nieuwe met weer andere ambities. Nog afgezien van de energieverspilling in de plannenmakerij, worden vaak eerdere afspraken met belanghebbenden in de streek teniet gedaan. Dat is slecht voor de betrouwbaarheid van de overheid en het draagvlak voor plannen in de samenleving

Vanaf 2007 krijgt de provincie de volle verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied. De nieuwe Wet Inrichting Landelijk Gebied en het bijbehorende Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) bieden de mogelijkheden om integraal en gebiedsgericht aan de slag te gaan. Er zijn miljoenen euro's mee gemoeid.

Wat wil het CDA?

- a. In de komende periode moet de uitvoering van vastgestelde plannen expliciet voorrang krijgen boven het ontwikkelen van weer nieuwe plannen. Dat betreft met name:
 - het uitvoeren van het Reconstructieplan Gelderse Vallei Utrecht-Oost;
 - het verder uitwerken van het plan Hart van de Heuvelrug;
 - het uitvoeren van beleid met draagvlak in het Groene Hart, dit gebied moet duurzaam beschikbaar blijven voor zowel landbouw, natuur als recreatie;
 - het geven van een kwaliteitsimpuls aan het Vecht- en Plassengebied door de recent vastgestelde gebiedsvisie te steunen;
 - het helpen uitvoeren van de slotfase van de landinrichting in Eemland;

- het kansen geven aan gebiedsgericht beleid in alle delen van de provincie, zoals de Zuid-Westhoek, Utrecht Zuid Oost en het gebied van de Kromme Rijn (waaronder Het Eiland van Schalkwijk);
 - het verder ontwikkelen van het Noorderpark volgens de vastgestelde doelen.
- b. Voor het realiseren van al deze plannen is het noodzakelijk dat de inwoners erbij betrokken worden en de plannen bij hen draagvlak hebben. Overleg met de belangenorganisaties zoals LTO Noord en de natuur- en milieuorganisaties is van groot belang om projecten te kunnen realiseren.
 - c. Nadrukkelijk een rol voor de bewoners en organisaties in de verschillende gebiedscommissies bij het formuleren en realiseren van de doelen en dus ook bij het aanwenden van de ILG-middelen. In de realisering van de plannen zijn hier en daar achterstanden opgelopen. Die achterstanden moeten worden ingelopen door daarin actief aan te jagen en met landinrichtingscommissies, gemeenten en andere belanghebbenden prestatieafspraken te maken over de realisering en financiering. Naast landbouw en natuur dienen ook de recreatiebelangen daarvan een integraal onderdeel uit te maken.
 - d. Ook op het terrein van ruimte en milieu dient krachtig wordt gewerkt aan vermindering en vereenvoudiging van verstikkende regelgeving, in navolging van de initiatieven van het Rijk.
 - e. Gemeenten kunnen er voor kiezen om grotere groene gebieden binnen de contouren te handhaven en niet te bebouwen als dat belangrijk is voor de leefbaarheid. De provincie weegt in dat geval de mogelijkheden tot verlegging van de contour af om de bebouwing alsnog aan de rand van de gemeente te kunnen realiseren.

4.2 Natuur, milieu en water

Waar het om gaat

Het CDA heeft al lange tijd het ‘rentmeesterschap’ als uitgangspunt. De mens heeft de schepping in gebruik en beheer ten behoeve van onze kinderen en kleinkinderen. Dat betekent het steeds nastreven van duurzaamheid en de plannen en wensen altijd toetsen aan de effecten op langere termijn. Het CDA wil een ontwikkeling waarmee in de huidige behoeften kan worden voorzien, zonder het vermogen van toekomstige generaties aan te tasten om in hun behoeften te voorzien.

Door de optredende klimaatverandering krijgt water een steeds meer prominente plaats. Ook in Utrecht hebben we soms te maken met een teveel of juist een gebrek aan water. De oplossingen van de wateropgave zijn vaak complex en raken burgers en bedrijven rechtstreeks in hun belangen, bijvoorbeeld omdat gebieden onder water worden gezet of het grondwaterpeil wordt verhoogd. Het CDA wil de haalbaarheid bewaken en rekening houden met de belangen van burgers en bedrijven. Dit vraagt, in goede samenwerking met de waterschappen, een zorgvuldige politieke afweging en stellingname.

Wat wil het CDA?

Met betrekking tot natuur:

- a. een groot aantal hectares particulier en agrarisch natuurbeheer realiseren;
- b. een aantal ecologische verbindingen en faunapassages realiseren, zodat de ontsnippering van de natuurgebieden in de provincie versterkt en versneld wordt;
- c. kavelruil stimuleren;
- d. agrotourisme bevorderen;
- e. een actief grondbeleid voeren (Grondbank)

Met betrekking tot milieu:

- f. de luchtkwaliteit (fijnstof) te verbeteren. Projecten om luchtwassers te plaatsen en verder te ontwikkelen worden gestimuleerd. De overlast van intensieve veehouderijbedrijven op het gebied van ammoniak, geur en fijnstof kan met deze technieken sterk verminderd worden.
- g. een snelle provinciale vertaling van het nieuwe ruimtelijkeorderingsbeleid. De nieuwe wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening zal minder en kortere procedures betekenen.
- h. energiebesparing te stimuleren, evenals de opwekking en het gebruik van duurzame energie. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om koude/warmte opslag of het gebruik van biomassa (via vergisting, verbranding, vergassing of als bio-brandstof) en
- i. als provincie zelf het goede voorbeeld te geven, op het gebied van duurzaamheid door duurzaamheid altijd te verankeren in provinciale plannen en de uitvoering daarvan en ook door bijvoorbeeld duurzaam in te kopen.

Met betrekking tot water:

- j. geen nieuwe plannen maken, maar een goede invulling en uitvoering van het Waterhuishoudingsplan 2005-2010;
- k. aanpak van verdroging en vernatting in Utrecht;
- l. rekening houden met de wateropgave (watertoets) bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen;
- m. toewerken naar het behalen van de normen voor waterkwaliteit en ecologie uit de Europese Kaderrichtlijn Water.

4.3 Recreatie

Waar het om gaat

Naast wonen, werken en verplaatsen, maakt recreëren een belangrijk onderdeel van onze tijdsbesteding uit. In de weekenden en tijdens vrije dagen blijven we graag in de buurt. Daarom is het belangrijk dat er verspreid over de provincie grote en kleine recreatieterreinen zijn, goede wandel- en fietsverbindingen, interessante routes met een spannende verscheidenheid aan bezienswaardigheden en voldoende horecavoorzieningen. Recreatie staat niet op zichzelf.

Wat wil het CDA?

- a. Gebiedsgerichte samenwerking met gemeenten, recreatieschappen, ondernemers, VVV-functies en maatschappelijke organisaties. Samenhang in voorzieningen, infrastructuur en communicatie staat centraal. Een mooi voorbeeld van die samenhang zijn de recreatieve mogelijkheden in ons landelijk gebied, denk aan bijvoorbeeld het Groene Hart, dat nationale en internationale betekenis heeft. Boeren, dragers van dat mooie landschap, zijn gastheer/-vrouw en bieden tal van diensten aan in de vorm van bed and breakfast, de beleving op de boerderij en omgang met dieren, streekproducten, wandel-, fiets- en kanoroutes et cetera. De recreanten besteden hun geld in het gebied. De ondernemers zijn creatief en energiek, werken steeds meer in netwerken samen en verdienen ruimte voor hun initiatieven.
- b. De ervaring leert dat realisering van recreatieve voorzieningen rond grote woningbouwlocaties vaak achterblijft en het kind van de rekening is. Daarom moeten bij

grote locaties de recreatieve mogelijkheden onderdeel uitmaken van de planvorming en de financiering. Verder moet in de planvorming op voorhand rekening worden gehouden met objecten die inkomsten kunnen genereren, waardoor de exploitatie voor provincie en gemeenten minder belastend wordt. Als er bij grote infrastructurele werken compensatie in groen moet worden geboden, moet daarbij meteen worden gekeken naar de mogelijkheden voor (extensieve) recreatie.

- c. een Landschapsfonds instellen om onderhoud en realisatie van recreatieve voorzieningen, zoals fiets- en wandelroutes, te stimuleren. Zo'n fonds kan bijdragen aan een grotere betrokkenheid van bewoners op hun leefomgeving.
- d. De totstandkoming van het Groengebied Haarzuilens, ten westen van Leidsche Rijn, versnellen, vanwege het grote belang voor het stedelijk gebied in en rondom de stad Utrecht. Er zijn daar vele spelers actief, overheid, semi-overheid en particulieren. Dat komt de effectiviteit van handelen niet ten goede. Mogelijk kan het oprichten van een ontwikkelingsmaatschappij, waarin de partners samenwerken, uitkomst bieden.
- e. De recreatieschappen oriënteren zich op hun toekomst en werken nu goed samen. Dat is essentieel, omdat recreanten niet geïnteresseerd zijn in grenzen tussen recreatieschappen of gemeenten. Er wordt van de schappen tegenwoordig ondernemerschap verwacht! Het is jammer dat nog niet alle Utrechtse gemeenten zijn aangesloten bij een recreatieschap. Dit is voor een effectief beleid wel noodzakelijk.
- f. Het Loket Plattelandstoerisme draagt er toe bij dat de initiatiefnemer door de wirwar van wet- en regelgeving geloodst wordt. Dit loket is een initiatief van het CDA en is tot stand gekomen door de provincie Utrecht in samenwerking met Agrarische Natuurverenigingen en Plattelandtoeristische Ondernemersverenigingen.

5. Bestuur en middelen

Waar het om gaat

Het provinciebestuur moet dicht bij de mensen komen te staan, de belangen van de inwoners van Utrecht staan voorop. Er zijn ontwikkelingen die een andere kant op gaan. De samenleving wordt complexer, ook meer internationaal en er worden ingewikkelde bestuurlijke structuren ontwikkeld. Inwoners hechten echter aan vertrouwde verbanden: gemeente, verenigingen, wijk, school enzovoort. Die vertrouwde omgeving geeft binding en betrokkenheid van inwoners. Daarom vraagt het provinciebestuur om actieve en alerte statenleden die de dialoog met die instellingen permanent nieuwe impulsen geven. Op dat niveau voelen inwoners zich betrokken, daar liggen de mogelijkheden om de samenleving vanuit de verantwoordelijkheid van inwoners zelf op te bouwen. De provincie speelt daarbij een verbindende en stimulerende rol, gericht op het boeken van concrete resultaten. De dichtbevolkte Randstad met vaak concurrerende ruimtelijke claims heeft urgente maatschappelijke problemen, die in de komende bestuursperiode om een oplossing vragen. Het CDA kiest voor een effectieve bestuurlijke aanpak, maar wel in samenhang met een beleid op lokaal niveau waarbij de inwoners hun vertrouwde kaders blijven herkennen.

Wat wil het CDA?

Met betrekking tot bestuur:

- a. Vanuit de provincie worden nieuwe impulsen gegeven aan gebiedsgericht werken; een nieuwe Agenda 2010 van de provincie wordt gebiedsgericht ontwikkeld en uitgevoerd met de bestaande WGR(plus)-gebieden c.q. de inliggende gemeenten. Het gaat daarbij om inhoudgestuurde projecten tussen provincie, rijksoverheid, gemeenten en andere instellingen. Het project Hart van de Heuvelrug is hiervan een zeer aansprekend voorbeeld.
- b. Binnen het principe van één verantwoordelijke bestuurslaag moeten taken helder worden verdeeld met overdracht van bevoegdheden en middelen voor de verantwoordelijke bestuurslaag. Het CDA kiest voor lokaal wat lokaal kan. Voor taken die thuishoren bij de gemeenten treden provincie en Rijk dan terug. Opgaven die vragen om een krachtig middenbestuur komen voor rekening van de provincie, zoals ruimte voor wonen en recreatie, goede bereikbaarheid en kansen voor werkgelegenheid. Het CDA is tegenstander van de vorming van een randstadprovincie. Als er op randstadniveau beslissingen moeten worden genomen en de provincies komen daar niet gezamenlijk uit, hakt het Rijk de knoop door.
- c. De provincie moet een nieuwe dialoog ontwikkelen met de gemeenten Utrecht en Amersfoort. Juist de specifieke stedelijke vraagstukken op het terrein van volkshuisvesting en stadsvernieuwing, alsmede de achterstandsituaties van bepaalde groeperingen vragen om een ondernemende aanpak. Ook de regiogerichte aanpak zoals hierboven bepleit, ontwikkelt de provincie als partner samen met de steden Utrecht en Amersfoort. Daarmee entameert zij vernieuwende projecten waarbij ze ook in financiële zin een actieve rol vervult.
- d. In veel regio's worden door diverse particuliere groeperingen initiatieven genomen om de leefbaarheid in kleine kernen in die regio te vergroten. De provincie moet met een positieve grondhouding naar nieuwe initiatieven kijken: niet bij voorbaat struikelen over de mogelijke obstakels, maar meedenken op welke wijze een initiatief gestalte kan krijgen, waarbij ook de omgeving (landschap en burens) gerespecteerd wordt.

- e. De burger verlangt van het gemeentebestuur dat het slagvaardig is en dat de dienstverlening van voldoende kwaliteit is. Nu is het altijd mogelijk, dat hier en daar knelpunten ontstaan. Sommigen zoeken de oplossing daarvoor in de eerste plaats in gemeentelijke herindeling. Het CDA zoekt het primair in andere oplossingen, waarbij de menselijke maat voorop staat. Het CDA wil gemeenten, ook kleine, kansen geven en wil daarom af van het idee, dat er in Nederland maar één type gemeente kan bestaan. Differentiatie tussen gemeenten moet worden gestimuleerd. Zelfstandige gemeenten kunnen strategisch en effectief samenwerken. Intensieve samenwerking is in ieder geval goed mogelijk op beleidsarme gebieden als bedrijfsvoering en automatisering. Het CDA wil dat de provincie die samenwerking stimuleert, om langs die kant impulsen te geven aan de kwaliteit van gemeentelijke dienstverlening aan burgers.
- f. De verbetering van de coördinatie van de provincie in het middenbestuur is wezenlijk. Gemeenten, bedrijven en instellingen mogen met recht kritisch zijn op een slagvaardig middenbestuur. Vanuit die optiek meent het CDA dat de coördinatie binnen het bestuur versterkt kan worden door de commissaris van de Koningin een stevige coördinerende rol toe te kennen. De coördinatie dient gericht te zijn op een homogeen, slagvaardig college dat integraal bestuurt en actief verantwoording aflegt aan Provinciale Staten. Tevens dient de ambtelijke organisatie verder gestroomlijnd te worden en dient uitvoering (planvorming) van de provincie zo mogelijk eenvoudiger en vooral sneller tot stand te komen. Ook moet een programma worden opgestart om de provinciale regelingen op noodzaak en effectiviteit opnieuw door te denken.
- g. De provincie voert ook in de komende jaren een actief beleid met betrekking tot de professionalisering van de rampenbestrijding. In het kader van de Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding (WKR) stimuleert en faciliteert de provincie de gemeenten dat zij zich optimaal voorbereiden op de rampenbestrijding. Inspanningen zijn erop gericht dat gemeenten vanuit hun regierol op het terrein van het veiligheidsvraagstuk maximaal in staat worden gesteld zich professioneel voor te bereiden op eventuele rampen en calamiteiten.

Met betrekking tot middelen:

- h. De provincie Utrecht staat er financieel uitstekend voor. Zij beschikt over een omvangrijk eigen vermogen. Dat is vooral ontstaan uit de verkoop, enige jaren geleden, van de nutsbedrijven. Het CDA wil ook in de komende statenperiode een flink deel van dat eigen vermogen – dat de burgers hebben opgebracht – inzetten om doelen en idealen te verwezenlijken waar de inwoners van onze provincie baat bij hebben: grotere investeringen op de langere termijn, investeringen in leefbaarheid voor zowel stad als platteland.
- i. Gezien de financiële positie van de provincie en de verwachte groei van de opbrengst door toename van het aantal en het gewicht van motorvoertuigen wil het CDA de komende statenperiode afzien van trendmatige verhoging van de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting.
- j. Het CDA meent dat het provinciaal ambtelijk apparaat vooral moet worden ingezet op die taken, die er maatschappelijk echt toe doen. Het uitvoeren en tot afronding brengen van bestaande plannen moet voorrang krijgen op het ontwikkelen van weer nieuw beleid en nieuwe plannen. Het CDA wil ook het beleid voortzetten om de veelheid van regelgeving te verminderen, gekoppeld aan meer aandacht voor handhaving.

--- 0 - 0 ---

Beknopte wegwijzer

1.1 Wonen, zorg en welzijn

- woonruimteverdeling koppelen aan zorg
- generatiebeleid, geen apart ouderenbeleid
- aparte voorzieningen voor ouderen soms noodzakelijk
- programma 'Wel Thuis' voortzetten
- zorg op basis van identiteit
- vraaggestuurde professionele dienstverlening, versterken rol zorgvragers
- aanbod van zorginstellingen in logische ketens
- versnellingsimpuls woningbouw in combinatie met zorg
- introductie andere woonvormen
- kleinschalige woonvormen voor dementiepatiënten
- consultatiebureaus voor ouderen
- 'regelingenontstopper' en 'arrangementenbouwer' aanwijzen
- vroegtijdige schoolverlating voorkomen
- ICT speerpunt zorginnovatie

1.2 Volkshuisvesting en stedelijke problematiek

- verdere bouwstagnatie voorkomen
- huurwoningen onder huurprijsgrens en eigen inwoners
- koopwoningen onder koopprijsgrens en eigen inwoners
- aanpassing woningtoewijzingsbeleid
- Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)
- sociale samenhang in wijken versterken
- recreatiemogelijkheden rondom de steden

1.3 Jeugdzorg

- regie Jeugdhulpverlening bij provincie
- preventief jeugdbeleid bij gemeenten
- bureau Jeugdzorg, Centra voor Jeugd en Gezin
- allochtone jeugd
- stageplaatsen en leerwerktrajecten aanbieden
- wachtlijsten jeugdhulpverlening wegwerken

2 Cultuur

- aandacht voor jonge kunstenaars
- nieuwe wetgeving op de archeologie
- onderzoek en bescherming ondergrondse monumenten
- cultuurhistorische hoofdstructuren
- (regionale) basisbibliotheken
- evaluatie serviceorganisatie ondersteuning basisbibliotheken
- rijdende bibliotheek in kleine kernen
- regionale omroep RTV Utrecht, calamiteitenzender

3.1 Economische activiteiten en werkgelegenheid

- actief promotiebeleid voor nieuwe ondernemingen
- servicepunt voor startende ondernemers
- subsidies voor innovatie

- Garantiefonds voor ondersteuning financiering nieuwe producten
- voorzieningen (winkels, diensten, zorg) in kleine kernen
- meer bedrijven in woonwijken voor betere sociale veiligheid en leefbaarheid
- aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt
- meer stageplekken door vergoeding voor aannemen stagiairs
- duurzaamheid bedrijfsterreinen

3.2 Wegen, verkeer en vervoer

- infrastructurele knelpunten oplossen, doorstroming verkeer
- stimulering openbaar vervoer
- één vervoersautoriteit
- mobiliteit, milieu en duurzaamheid
- gratis openbaar vervoer voor specifieke doelgroepen
- bereikbaarheid van deur tot deur
- actief aanbieden van reisinformatie
- verkeersemissies betrekken bij mobiliteitsprogramma
- verkeersveiligheidsbeleid voortzetten

4.1 Landbouw en landschapsontwikkeling

- agrariërs essentieel
- voorrang voor uitvoering vastgestelde landschapsontwikkelingsplannen
- aanwending Investeringsbudget Landelijk gebied (ILG-gelden)

4.2 Natuur, milieu en water

- versnellen ontsnippering natuurgebieden
- stimuleren kavelruil
- bevorderen agotoerisme
- voeren actief grondbeleid (Grondbank)
- versterken duurzaamheid landelijk gebied
- vermindering overlast intensieve veehouderij
- opwekken schone energie (bijvoorbeeld biovergisting)
- watertoets bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

4.3 Recreatie

- achterblijven recreatieve voorzieningen rond grote bouwlocaties
- versnellen totstandkoming Groengebied Haarzuilens
- samenwerking recreatieschappen
- Landschapsfonds voor recreatieve voorzieningen

5 Bestuur en middelen

- nieuwe Agenda 2010 ontwikkelen/uitvoeren met WGR(plus)-gebieden
- nieuwe dialoog provincie met gemeenten Utrecht en Amersfoort
- leefbaarheid in kleine kernen vergroten
- eerst andere oplossingen dan gemeentelijke herindeling zoeken, kansen kleine gemeenten
- verbetering coördinatie in het middenbestuur
- rampenbestrijding
- flink deel eigen vermogen provincie in komende periode inzetten
- geen trendmatige verhoging opcenten motorrijtuigenbelasting
- verminderen regelgeving, meer aandacht voor handhaving

Erratum

Pag. 13

In verband met de doorstroming van het verkeer in het zuidoosten van de provincie zijn aanpassingen aan de infrastructuur nodig. Het CDA pleit hierbij voor een verbeterde ontsluiting van het WERV (Wageningen, Ede, Rhenen, veenendaal) gebied in zuidelijke richting in de gemeente Rhenen.

Kandidatenlijst Provinciale Statenverkiezing 7 maart 2007

1	Doornenbal-van der Vlist	P.	(Petra)	(V)	Lopik
2	Raven	A.H.	(Anneke)	(V)	Utrecht
3	Stadhouders	R.C.M.	(Karin)	(V)	De Bilt
4	van Ee	C.J.J.	(Coert)	(M)	IJsselstein
5	Swets	A.A.	(Anke)	(V)	Utrecht
6	Klein Kranenburg	H.R.A.L.	(Henk)	(M)	Hagestein
7	Ruijs	T.G.P.M.	(Theo)	(M)	Zeist
8	Seldenrijk	P.	(Pieter)	(M)	Eemnes)
9	Nap	H.	(Erika)	(V)	Veenendaal
10	Konijnenbelt	J.	(Jan)	(M)	Leusden
11	Dekkers-Raadsen	L.C.	(Loes)	(V)	Harmelen
12	Buiting	J.M.	(Marius)	(M)	Utrecht
13	van Pijkeren	J.	(An)	(V)	Bunschoten-Spakenburg
14	Menges	G.T.A.	(Gerardo)	(M)	Woerden
15	Lucas	P.	(Peter)	(M)	Soest
16	Braks	M.H.J.	(Marjon)	(V)	Utrecht
17	de Niet	W.	(Willem)	(M)	Zeist
18	Wolleswinkel	M.W.	(Martin)	(M)	Renswoude
19	Kruisselbrink-Borgonjen	J.F.J.	(Ans)	(V)	Amersfoort
20	van der Plas-Emond	E.	(Ellen)	(V)	Driebergen-Rijssenburg
21	van den Berg	R.J.	(Raymond)	(M)	IJsselstein
22	van Dort	J.P.P.	(Jan)	(M)	Nieuwegein
23	Polman	L.J.A.	(Bert-Jan)	(M)	Maarsse
24	Enzlin	E.	(Eric)	(M)	Veenendaal
25	Taskan	A.	(Ahmet)	(M)	Utrecht
26	Schuurman	D.	(Dirk)	(M)	Vleuten
27	Pieper-Hagen	P.	(Plonia)	(V)	Mijdrecht
28	Oostlander	I.L.	(Ingeborg)	(V)	Amersfoort
29	van Bekkum	W.M.	(Wim)	(M)	Amersfoort
30	Broshuis	N.L.	(Nadezda)	(V)	Zeist
31	Lokker	J.P.J.	(Jan-Pieter)	(M)	Soest